

## Pilootgroep (inter)gemeentelijke beleidsplanning

////////////////////////////////////  
**datum:** 1 oktober 2020, 13u30-16u  
**aanwezig:** Elyne Dewulf (Leiedal), Bram Tack (Leiedal), Ann Embrechts (Hoogstraten), Ellen De Mey (Lochristi), Rhea Denissen (IOK, voor Hoogstraten), Annik Somers (Bornem), Paul Wullaume (Omgeving, voor Bornem), Steven Hoornaert (VENECO, voor Lochristi), Martine Dhollander (Puurs-St-Amands), Cathy Vermeulen (Bornem), Lucas Cools (Geel), Tinne Vandeven (Geel), Sandra Vanveldhoven (Antwerpen), Wolfgang Vandevyvere (dOmg, BJO), Els Willems (dOmg, BJO), Kim Versieren (dOmg, BJO), Koen Grootaert (dOmg, GOP), Kathelijne Toebak (dOmg, BJO - verslag)  
**Bijlages:** presentaties beleidsplannen Antwerpen, Leiedal, Lochristi, subsidiereglement  
////////////////////////////////////

## AGENDA

We beginnen met de voorstelling van het verdere piloottraject. Het traject loopt in principe tot 18 november. Daarna is er een periode van 6 maand om de eindproducten op te leveren. Het gaat in principe om de producten en resultaten zoals beloofd in de aanvankelijke projectaanvraag. Afwijkingen worden best op voorhand doorgesproken. Kathelijne stuurt het subsidiereglement door waarin staat wat tegen wanneer dient opgeleverd te worden.

Op 3 december vindt in principe de laatste pilootgroep plaats, tenzij de groep aangeeft begin 2021 nogmaals te willen samenkomen.

Vanaf eind mei wordt een leertraject gebouwd op de resultaten, met eerst een beleidsforum voor breed publiek en daarna de start van een kennisnetwerk lokale beleidsplanning binnen de atriumwerking.

1. Ervaringen vanuit het gemeentelijk beleidsplanningsproces Antwerpen, focus op integratie plan-MER (Sandra Van Veldhoven) (zie PPT)
2. Ervaringen vanuit het intergemeentelijk beleidsplanningsproces Zuidwest-Vlaanderen (Elyne Dewulf en Bram Tack) (zie PPT)
3. Ervaringen vanuit het gemeentelijk beleidsplanningsproces Lochristi (Steven Hoornaert) (zie PPT)

## LEER- EN AANDACHTSPUNTEN

### Antwerpen:

- Antwerpen bouwt voort op de inspiratienota (2018) die als voorbereidend onderzoek gezien wordt en is vandaag in fase van aanstelling van een opdrachthoudend team. Daarin zijn expliciet de deskundigheid RO, MER én communicatie aanwezig. Binnen het team moet ook iemand de rol van procesregisseur op zich nemen. Dat is de persoon die de verbanden legt en het aanspreekpunt is voor de opdracht.
- Antwerpen kiest voor een sterk geïntegreerde benadering waarbij er een continue wisselwerking is tussen het beleidsplan en de MER. De MER is als het ware een ontwerpinstrument, en mag niet gezien worden als 'controle' achteraf. De Stad wil via de plan-MER-beoordeling duurzaamheid en klimaat op een brede manier in het beleidsplan laten doorwerken. Aan de kandidaten wordt een visienota gevraagd. Op vlak van ruimtelijke planning is er een breed aanbod aan bureaus, op vlak van plan-MER is dit eerder beperkt en dit wordt als probleem ervaren. De gunning gebeurt begin 2021, waarna de conceptnota wordt opgestart.
- De stad wil werken met een groeikaart waar niet alleen wonen en bedrijvigheid wordt bekeken, maar evenzeer aspecten als water en groen. Met als doel (blijven) wonen in de stad aantrekkelijk te maken.
- De procedure zoals voorgeschreven in het DABM zal parallel aan de beleidsplanprocedure gevolgd worden.
- Vanuit de groep komt de vraag hoe het beleidsplan zal worden ingebed in een stadsregionale schaal. Er wordt afstemming voorzien met buurgemeenten, maar het lijkt aangewezen te werken naar een meer structurele samenwerkingsaanpak gefaciliteerd door een platform.

### Zuidwest-Vlaanderen:

- Er komt geen formeel intergemeentelijk ruimtelijk beleidsplan, wel een proces van intergemeentelijke beleidsplanning dat een neerslag zal kennen in gemeentelijke beleidsplannen. Thema's worden samen aangepakt, maar gemeenten vertalen door op eigen tempo. Aan de basis ligt een interbestuurlijke samenwerkingsovereenkomst. In dat kader wordt gewerkt aan een overkoepelende strategische visie, vanuit de regiovisie en tegelijk ook het regionaal mobiliteitsplan (vervoersregio), een energiestrategie, een onthardingsstrategie en een visie rond detailhandel. Ook is er een sterke wisselwerking met het provinciaal ruimtelijk beleidsplan. Leiedal biedt dus een platform om afstemming en samenwerking te zoeken, met een gemeenschappelijke visievorming waar mogelijk, maar met behoud van eigen gemeentelijke (en provinciale) beleidsplannen.
- De regionale visie werd goedgekeurd op niveau van de gemeenteraden.
- Er is binnen de regio de intentie om een structureel overleg over beleidsplanning op te zetten.
- De wijze van redactie van de strategische visie en de beleidskaders werd eveneens door de intercommunale onderzocht. De strategische visie blijft best beperkt tot een aantal principes zoals ruimteneutraliteit en bereikbaarheid. De beleidskaders moeten worden uitgewerkt tot het peil dat ze voldoende zijn om als rechtsbasis te dienen voor de opmaak van een gemeentelijk RUP. De intercommunale stelt

daarbij wel vast dat een gemeentelijk RUP niet enkel kan worden opgemaakt ter uitvoering van operationele doelstellingen uit een gemeentelijk ruimtelijk beleidskader maar ook ter uitvoering van operationele doelstellingen uit het provinciaal ruimtelijk beleidsplan of het BRV.

- Intergemeentelijke beleidskaders met enkele gemeenten kunnen rond thema's zeker ontstaan.
- Strategische plan-MER is onderdeel van het plan-/ontwerp-proces. Daarvoor werd een extern bureau aangesteld. Aandachtspunt is de hoge kostprijs van een plan-MER: 70.000 à 80.000 € (zelfs sprake van 150.000€) vs. de veel lagere kostprijs voor de opmaak van beleidskaders.
- De strategische visie is rijker dan de regiovisie. Tijdens het doorlopen van het proces zijn de geesten verruimd. De gemeentebesturen denken nu een stap verder over de realisatie van de bouwshift.
- Het beleidskader woonuitbreidingsgebieden is geëvolueerd, er werden strengere scenario's toegevoegd met 'nooit' ontwikkelen als eerste uitgangspunt. Dit is een belangrijk signaal vanuit een intergemeentelijke oefening, maar voor de beleidskeuzes hierrond zal veel afhangen hoe Vlaanderen zich hierrond gaat profileren. Het uitblijven van Vlaamse kaders weegt. Het principe van het gemeenschappelijk beleidskader is dat de strategie samen wordt uitgezet, en dat na verankering in de individuele beleidsplannen ook de uitvoering samen wordt bekeken. Een beleidskader WUG is uiteraard niet los te zien van een kernversterking in haar globaliteit, op intergemeentelijk niveau is de focus op WUG wel meer haalbaar.
- Wat is een goede graad van voorzieningen, een goede graad van bereikbaarheid? Leiedal zou graag een concretere definitie vanuit Vlaanderen zien wat voorzieningenniveau betekent. Er is een tweespalt tussen het bieden van voldoende vrijheidsgraden aan de gemeentebesturen en regio's om dit zelf uit te werken dan wel het aanvoelen van de lokale besturen dat er op Vlaams (of provinciaal) niveau meer kadervormend moet worden gewerkt. De opmerking komt erop neer dat er meer wordt verwacht van het Vlaamse beleidsniveau. Het principe van nabijheid voorzieningen verankeren in de strategische visie lijkt logisch, maar best niet te concreet op een kaart: De kaart van VITO wordt best niet opgenomen in de strategische visie. Het betreft een tijdsbeeld, een analyse.

### **Lochristi:**

- Er is een conceptnota met aanzetten van beleidskaders rond kernen en economie. Participatie verliep grotendeels online wegens corona. Ondertussen werd verder gewerkt aan onderzoek en analyse.
- Er is een onderzoek gevoerd naar het verdichtingspotentieel waaruit bleek dat daar al 5 keer meer potenties in zitten dan nodig voor de woonbehoefte. Vraag wordt gesteld waarom geen klassieke woonbehoeftestudie is gedaan, al was het maar als eyeopener (niet in functie van ontwikkelen). Die keuze werd gemaakt omdat er overduidelijk toch al veel te veel aanbod is. Ook is het vertrekken van het verdichtingspotentieel een heel logische keuze in lijn met het BRV, in plaats van van de onbebouwde percelen en de zeer lage referentiedichtheden die het RSV aanreikt.
- Een aantal woonreservegebieden is goed gelegen. Mogelijk beter gelegen dan bepaalde percelen in woongebied (met landelijk karakter). Hier kan nagedacht worden over een ruilsysteem.
- VENECO bekijkt vanuit een regionale bril, maakt beleidsplannen voor diverse gemeenten in de regio.
- Er wordt een gebrek aan bovenlokale kaders en handvaten ervaren. De boodschap is echter ook om je hier niet achter te verschuilen als gemeente, maar wel degelijk zelf een ruimtelijk beleid te voeren.

### Participatie in Corona-tijden:

- <http://www.kenniscentrumvlaamsestedes.be/Gedeelde%20%20documenten/2020/inspiratiegids-digitale-participatie.pdf>
- Streamen via Facebook, PPT door iemand laten inspreken (webinar), mensen online vragen laten stellen die realtime worden beantwoord, fysieke tentoonstelling in shiften, enquête, wandelingen organiseren, QR-code op panelen.
- Het BVR legt in de fase tot aan ontwerp raadpleging op, maar niet de vorm. Na voorlopige vaststelling is een informatie- en inspraakvergadering verplicht in het kader van het openbaar onderzoek, maar in principe zou zelfs dat digitaal kunnen. Uiteraard is een "fysieke" component wenselijk. Zie [FAQ\\_be-leidsplanning](#), vraag 6.6.
- Boodschap: ruimtelijke trajecten niet parkeren tot na Corona!

### Meer info hier:

<https://omgeving.vlaanderen.be/pilootprojecten-beleidsplan-ruimte-vlaanderen>

<https://omgeving.vlaanderen.be/lokale-ruimtelijke-beleidsplanning>